

ประวัติความเป็นมา

เดิมหน่วยงานพัฒนาและบริการสังคม มีชื่อว่า กองสังคมพัฒนาและบริการ (สพบ) (The Social Development and Service Department - SDSD) โดยในปี 1961 สภาคริสตจักรในประเทศไทย เคยมีหน่วยงานพัฒนาอยู่ 2 หน่วยงาน คือ แผนกชุมชนบทและแผนกชุมชนแหล่งประชานิคมในเมืองหลวง ซึ่งต่อมาเรียกว่า “แผนกพัฒนาชนบท และแผนกพัฒนาในเมือง” ทั้ง 2 แผนกต่างก็แยกเป็นอิสระ มีผู้อำนวยการของแต่ละแผนกขึ้นต่อสภาคริสตจักรในประเทศไทย นอกจากทั้ง 2 แผนกแล้ว ก็ยังมีงานพัฒนาที่อยู่ภายใต้การดูแลของหน่วยงานต่างๆ อีกหลายโครงการ เช่น โครงการคริสตชน สักกตคริสตจักรภาค 1 เชียงใหม่-ลำพูน โครงการชื้อนาย สักกตโรงพยาบาลแมคคอร์มิคเชียงใหม่ และโครงการคะนาคัน สักกตสถาบันสงเคราะห์ผู้ป่วยโรคเรื้อน (สถาบันผู้สูงอายุแมคเคน) เชียงใหม่ เป็นต้น ต่อมาปี 1975 ก็มีการบรรเทาทุกข์และช่วยเหลือผู้ลี้ภัย เกิดขึ้นอีกหน่วยหนึ่ง

เจ้าหน้าที่สภาคริสตจักรฯ ในสมัยนั้นได้เห็นว่างานพัฒนาของสภาคริสตจักรฯ กระจุกกระจายไม่มีการประสานงานซึ่งกันและกัน อันเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณมาก ยากแก่การบริหาร และประเมินความก้าวหน้าหรือล้มเหลว จึงดำริที่จะปรับปรุงงานพัฒนาของสภาคริสตจักรฯ ให้รัดกุมและดีขึ้น เพื่อการพัฒนาที่ใช้พระเจ้าในสังคมไทยต่อไป

การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เรื่อง “การมีส่วนร่วมของสภาคริสตจักรฯ ในการพัฒนาสังคมไทย วันที่ 3-8 กุมภาพันธ์ 1977 ที่ธนาคารสัจจ จังหวัดเชียงราย ได้เสนอแนะให้สภาคริสตจักรในประเทศไทย รวบรวมงานพัฒนาทั้งหมดของตนเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีนโยบายร่วมกัน มีการบริหารที่ประสานสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้ โดยให้จัดเป็นรูปแบบของกอง ตามหลักการต่อไปนี้ ชื่อ อาจจะตั้งกองนี้ชื่อว่า กองสังคมพัฒนาและบริการ หรือกองสังคมพัฒนาและสงเคราะห์ หรือ กองพัฒนาและสงเคราะห์ชุมชน หรือ กองสังคมสงเคราะห์และพัฒนา

คณะกรรมการอำนวยการสภาคริสตจักรฯ ได้มี มติที่ สค. – กอ. 12/1977 “ให้กองฯ ทำงานเกี่ยวกับการพัฒนานี้ชื่อว่า กองสังคมพัฒนาและบริการ” และเมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 1977 กรรมการอำนวยการ สภาคริสตจักรฯ ได้ประชุมสมัยวิสามัญ 1/1977 ได้มีมติ ที่ สค. กอ. วิสามัญ 1/10/1977 “ให้แต่งตั้งอนุกรรมการจัดตั้งกองสังคมพัฒนาและบริการ...”

ในการประชุมสมัชชา สภาคริสตจักรฯ สมัยสามัญครั้งที่ 14 วันที่ 4-9 เมษายน 1977 ณ โรงเรียนดาราวิทยาลัย เชียงใหม่ ที่ประชุมได้มีมติที่ สคท.27/1977 “เห็นชอบในมติของกรรมการอำนวยการสภาคริสตจักรในประเทศไทย ในการจัดตั้ง “กองสังคมพัฒนาและบริการ”

นโยบาย (จากรายงาน กอ.สพบ. ครั้งที่ 1/1977 เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 1977 และจากหนังสือ ที่ สค. 103/404/1979 ลงวันที่ 24 สิงหาคม 1979 ลงในนามโดยสภาคริสตจักรในประเทศไทย ศาสนาจารย์สำราญ กวงแหวน เลขาธิการสภาคริสตจักรในประเทศไทย)

1. จะไม่ตั้งหน่วยงานขึ้นมาใหม่ ซึ่งซ้ำซ้อนกับหน่วยงานที่กำลังดำเนินงานอยู่แล้ว
2. หน่วยงานพัฒนาและบริการที่มีอยู่แล้วถ้าเป็นประโยชน์ให้รวมเข้าด้วยกันหรือทำงานประสานกัน
3. หน่วยงานพัฒนาและบริการที่มีอยู่แล้ว ถ้าล้มเหลว และไม่เป็นประโยชน์จะตัดออก
4. งานพัฒนาและบริการที่จำเป็น แต่ยังไม่ได้ริเริ่มก็จะพิจารณาเพื่อดำเนินการ
5. งานด้านพัฒนาและบริการทุกหน่วยงานของสภาคริสตจักรฯ ควรขึ้นอยู่กับกองนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้รู้ซึ่งถึงความรักของพระเจ้า และปฏิบัติตามคำสอนของพระเยซูคริสต์
2. เพื่อสร้างความสามัคคี และประสานงานระหว่างบุคคล คริสตจักร สถาบันและหน่วยงานต่างๆ ของสภาคริสตจักรในประเทศไทย ตลอดจนถึงหน่วยงานของรัฐบาล
3. เพื่อพัฒนาบุคคลในชุมชน ให้รู้จักคุณค่าของชีวิตที่สมบูรณ์ เรียนรู้ที่จะพึ่งพาตนเองและใช้ความสามารถของตนเองให้เกิดประโยชน์สำหรับบุคคลอื่น และชุมชนตลอดจนประเทศชาติ
4. เพื่อส่งเสริมสุขภาพกาย และสุขภาพจิตให้อยู่ในสภาพที่ดี
5. เพื่อให้การศึกษา ทั้งอาชีพ และความคิดที่มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพสุจริต ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

นโยบายการพัฒนา

“มุ่งเน้นให้การศึกษา เพื่อให้เกิดความรู้ในเรื่องของการพัฒนาให้ถูกต้อง ส่งเสริมให้เกิดการพึ่งพาตนเอง การทำงานร่วมกันอย่างเอื้ออาทรกัน โดยเน้นที่การมีส่วนร่วมของท้องถิ่น ด้วยการดำเนินการบริหารของท้องถิ่นเอง”

หลักการดำเนินการพัฒนา

1. ต้องรักษาความเป็นมนุษย์ตามแบบฉายาของพระเจ้า
2. ต้องไม่ใช้วิธีซึ่งเป็นเหตุให้บุคคลต้องกลายเป็นผู้รอรับการช่วยเหลือของผู้อื่นตลอดไป
3. ต้องเป็นการตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของบุคคล และชุมชน

4. ต้องเป็นการพัฒนาทั้งในแง่ทัศนคติความคิดค่านิยม และในแง่ระบบสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม
5. ต้องสนับสนุนส่งเสริมให้บุคคล หรือชุมชนได้รับการบริการหรือให้สิทธิอันชอบธรรมของเขาซึ่งควรได้รับจากหน่วยงานภาครัฐและองค์กรอื่นๆ
6. ต้องช่วยให้คนรู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม และรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม
7. ต้องมีความยุติธรรมต่อทุกคน
8. ต้องมีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นทั้งในแง่ทรัพยากรและลักษณะจำเพาะของ คริสตจักรหรือสังคมในท้องถิ่นนั้น
9. ต้องมีความเหมาะสมกับประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา

กองสังคมพัฒนาและบริการ จึงได้ดำเนินพันธกิจตั้งแต่ปี 1977 โดยมีกรรมการ อำนวยการหน่วยงานซึ่งมาจากการแต่งตั้งของสมัชชาสภาคริสตจักรฯ เป็นผู้ดูแล และ คณะกรรมการดำเนินงานเป็นผู้พิจารณาโครงการ

ต่อมาในปี 1980 กองสังคมพัฒนาและบริการ ได้รับผู้อำนวยการท่านแรก และจนถึง ปัจจุบัน ดังนี้

1. คุณเปรมศักดิ์ จีระแพทย์	1980-1982
2. ศาสนาจารย์ ดร.สมชาติ ชุ่มทอง	1983-1986
3. คุณชนะ คาระวานนท์	1987-1997
4. ศาสนาจารย์ ถาวร สุดีคา	1998-2009
5. คุณอุทิศ ศิริอภาพงศ์	2010-2012
6. ผู้ปกครองเทวินทร์ สมจิตร	2013-ปัจจุบัน

การทำงานในระยะเริ่มต้น มีพันธกิจในด้านงานพัฒนาชนบท ได้แก่การส่งเสริม สนับสนุน และตอบสนองปัญหาและความต้องการพื้นฐานของท้องถิ่น เช่น โครงการ ธนาคารข้าว โครงการธนาคารสัตว์ ออมทรัพย์ แหล่งน้ำฯ การเสริมความรู้ แนวคิด กระบวนการพัฒนา รวมทั้งการสนับสนุนด้านการป้องกันและบำบัดยาเสพติดในชุมชน งาน พัฒนาในเมือง ได้แก่งานฝึกอาชีพแรงงานสำโรง ชุมชนแออัดคลองเตย งานป้องกันเด็กเสี่ยง ต่อการขายบริการทางเพศ พักยา งานประชาสัมพันธ์ ฝึกอบรม ได้แก่การจัดทำวารสาร การจัดฝึกอบรมให้แก่พนักงาน และงานบรรเทาทุกข์และสัจย ที่ให้การช่วยเหลือผู้อพยพใน ศูนย์ต่าง ๆ จนใน ปี ค.ศ. 1993-1996 มีพันธกิจที่เพิ่มขึ้นมาคือ โครงการหัตถกรรมลาวโซ่ง งานสิทธิมนุษยชน งานพันธกิจเอดส์ และงานข้อมูล วิจัยและฝึกอบรม

ต่อมาในปี 1998 กองสังคมพัฒนาและบริการ ได้เปลี่ยนชื่อเป็น “หน่วยงานพัฒนา และบริการสังคม” อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการพันธกิจการเผยแพร่และ พัฒนาคริสตจักร ในเวลาเดียวกันหน่วยงานฯ ได้จัดทำแผนงานหลัก/แผนแม่บท (Master Plan) ระยะเวลา 4 ปี ของหน่วยงานเป็นแผนแรกและได้จัดทำมาถึงปัจจุบันเป็นฉบับที่ 6 ปี 2016-2020

ปัจจุบันพันธกิจบางอย่างของหน่วยงานฯ ได้แตกตัวออกไปดำเนินพันธกิจเอง ได้แก่ งานด้านเด็กด้อยโอกาส พักยา งานฝึกอบรมอาชีพแรงงานสำโรง ในขณะที่พันธกิจ หัตถกรรมลาวโซ่งได้ปิดตัวลง และพันธกิจเอดส์ดำเนินการอยู่ภายใต้โครงสร้างสภา คริสตจักรในประเทศไทย ส่วนพันธกิจอื่นหน่วยงานฯ ยังคงดำเนินอย่างต่อเนื่องและมีการ ปรับหลอมอย่างเหมาะสม ภายใต้พันธกิจหลัก 3 ประการ ได้แก่

1. สร้างความรู้ พัฒนาทักษะ ให้กับผู้นำคริสตจักรและชุมชนด้านการพัฒนาและบริการ สังคมตามพื้นฐานความเชื่อศรัทธา
2. การกระตุ้น หนุนเสริมและผลักดันให้คริสตจักรและชุมชนทำพันธกิจพัฒนาและบริการ สังคม ให้เกิดความยั่งยืนและพึ่งพาตนเอง

3. พัฒนาการบริหารจัดการ งบประมาณ และบุคลากรของหน่วยงานฯ ให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพมาตรฐานและธรรมาภิบาล โดยแบ่งการดำเนินพันธกิจเป็น 2 ฝ่ายงาน คือ ฝ่ายงานพัฒนาคริสตจักรและชุมชน กับโครงการศูนย์พัฒนาและบริการคลองเตย

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา หน่วยงานพัฒนาและบริการสังคม ได้ดำเนินพันธกิจ เสริมสร้างสนับสนุน แก่คริสตจักรและชุมชน เพื่อเกิดการเรียนรู้ และมีความเข้าใจเรื่องสิทธิ อันชอบธรรม ส่งเสริมให้เกิดการพึ่งตนเอง การทำงานร่วมกัน ใช้ความสามารถของตนและ ทรัพยากรท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม โดยยึดมั่นในพระวจนะ ของพระเจ้า "ซึ่งท่านได้กระทำแก่คนใดคนหนึ่ง ในพวกพี่น้องของเรา" ถึงแม้จะต่ำต้อยเพียงไร ก็เหมือน ได้กระทำแก่เราด้วย" มัทธิว 25:40